

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

4. Prædicationis munus frequenter obeundum; a Parochianis Ecclesia parochialis adeunda est ad audiendum verbum Dei, nullus contradicente Episcopo pr[a]edicare pr[a]esumat in Ecclesijs, etiam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

tingit à Communitatibus locorum, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 118.

Extante confuetudine vt Epifcopo diœceſim viſitante ab Eccleſiarum Rectoribus, ſeruandam eſſe ſi laici ſponte perfeuerent in iſta confuetudine, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de viſitat. num. 119. vbi nu. 121. parriter reſolutum atteſtatur ſeruandam eſſe confuetudinem ſi adeſſet vt Communitates procurarent Epifcopum viſitantem quando ipſe voluerint, quòd ſi recuſarent, ipſas cogendas non eſſe, refero Ego ipſe d. allegat. 73. num. 53.

37. ¶ *Quòd ſi quiſquam, &c.*] In viſitatione præter procuratorem ab Eccleſijs non ſolum Epifcopum, ſed quemquam ſuorum nihil muneris accipere poſſe ſub pœna maledictionis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac reſtituendi duplum infra menſem, & poſt menſem, non obſtante remiſſione partium, ex hoc decreto colligunt Surd. de aliment. tit. 1. quaſt. 64. num. 6. & tit. 4. quaſt. 22. Azor. diſt. lib. 3. cap. 42. quaſt. 9. Marc. Anton. Genuen. in man. Paſtorum cap. 35. nu. 2. Ego ipſe diſt. alleg. 73. nu. 44.

38. Sub hac prohibitione non cenſeri ſublatum Cathedraliticum, quòd ſingulis annis exigi ſolet ab Ordinato, tam in viſitatione, quàm extra, atteſtatur reſolutum Armendar. d. tit. 6. de viſitat. num. 115. quem refero diſt. alleg. 73. num. 44. in fine. Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. numero 21.

39. Abſolutionem Cathedralitici, Synodatici, ſeu charitatiui ſubſidij, non tenentur, neque compelli poſſunt Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, ſiue eorum vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis, vt per Aldan. d. tit. 16. num. 11. atteſtans ſic fuiſſe decifum in Auguſtana 4. Decembris 1630.

¶ Populus vbi non poteſt victum ſuo Curato ſubminiſtrare, Ordinarius ea obſeruare debet, quæ habentur in hoc decreto, refert decifum Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 179.

40. ¶ *Is præter dupli reſtitutionem, &c.*] Viſitatorem ratione officij ſui aliquid malè accipientem ipſo iure ſuſpenſionem incurtere, ab ea tamen abſolui poſſe, dummodo intra mentem ſimplum, ſiue tantum, quantum via concuſſionis recepit, reſtituat, conſuluit Nauarr. conſ. 14. in antiq. aliàs conſ. 2. in nouis, de caſib. Sayr. ſub eod. tit. decif. 11.

¶ *Necnon & alijs penis, &c.*] Vide Spin. in ſpeculo reſtam. gloſſ. 4. princip. num. 91.

Tempus præfixum ad viſitanda limina Apoſtolorum incipere à die publicationis conſtitutionis Sixti V. tenet Aldan. d. tit. 16. num. 30. referens ita fuiſſe decifum in Bugen. 12. Auguſti 1628.

42. Nec ad huiusmodi viſitationem admittendum eſſe Presbyterum diœceſanum non exiſtentem de Capitulo Cathedralis, neque in dignitate eccleſiaſtica conſtitutum, tradit idem Aldan. d. tit. 16. num. 31. vbi atteſtatur ſic fuiſſe reſolutum in Elboron. 4. Decembris 1627.

43. Nec permanentem in curia viſitationem huiusmodi faciendam eſſe, vel concedi ſolere vt fiat, dicit idem Aldan. d. tit. 16. num. 32. vbi aſſert ita decifum in Eoglinen. 11. Julij 1626.

44. Coadiutum Epifcopum, & non coadiutorem teneri viſitare limina Apoſtolorum, tradit Sel. in ſolemnis canon. cap. 28. num. 17. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ſub die 4. Auguſti 1619.

45. Regularem nullum, etiam Epifcopi familiarem, & commenſalem nullo modo acceptandum ad viſitanda limina pro ſuo Epifcopo, etiam ſi alium non inueniſſe diceret, & iſte iam eſſet in Vrbe, reſoluit Sel. d. cap. 28. nu. 19. referens ſic fuiſſe decifum in Viſon. 13. Nouembris 1627. ſubditque S. Congreg. Concil. ſub die 9. Maij 1626. gratiã feciſſe Epifcopo Canarien. vt limina Apoſtolorum viſitare poſſit per Sacerdotem Regularem ab illis partibus tranſmiſſum, & bene informatum, ſtante quòd propter itineris longitudinem milliarium 17. m. & ob pericula in quæ incurunt aliàs tranſmiſſi Sacerdotes ſeculares, qui à Turcis captiui facti fuerunt, nullus inuenitur, qui miti velit, vt ex fide publica conſtat.

¶ *Patroni verò, &c.*] De hac decifione Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. num. 34. Stephan. Daluin de poteſt. Epifcopi cap. 15. fol. 45. verſo.

¶ *Et fabricarum redditus, &c.*] Aduertit Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. in fine pag. 102. quòd ſi diſtributio, ſeu applicatio reddituum harum fabricarum, quæ ſunt iurispatronatus, arbitrio & diſpoſitioni Epifcopi committuntur, id multo magis locum habebit in reliquis fabricis, quæ non ſunt de iure patr. vt earundem etiam prouentus pro voluntate Epifcopi ad Eccleſiæ vilitatem, vel neceſſitatem diſtribui & impendi debeant.

Prædicationis munus frequenter obeundum; à parochianis Eccleſia Parochialis adeunda eſt ad audiendum verbum Dei; nullus contradicente Epifcopo prædicare præſumat in Eccleſijs etiam Regularium, &c.

C A P V T IV.

1. Doctores de materia cap. agentes.
2. Prædicationis munus Epifcoporum præcipuum eſt.
3. Epifcopus poteſt prædicare in quacunque Eccleſia etiam Regulari ſuæ diœceſis.
4. Epifcopo prædicanti per ſeipſum in ſua Eccleſia nõ licet etiam prætextu paupertatis prætereſſe ſibi præſtari ſolitam eleemoſynam.
5. Epifcopus ipſemet quando prædicat, ſilere debent alij prædicatores.
6. Parochi ſi per ſe velint munus prædicationis obire, non debent impediri.
7. Prædicare nullus poteſt etiam à Parocho inuitatus ſine licentia Epifcopi.
8. Parochus debet licentiam concedere approbatis ab Ordinario prædicandi in ſua parochia.
9. Parochus poteſt dare licentiam viro docto etiam Regulari vt bis, vel ter concionetur in ſua Eccleſia ſine Epifcopi approbatione.
10. Prædicatoris electio pertinet ad Epifcopum.
11. Prædicatori conſuetas eleemoſynas ſoluere tenetur
12. Epifcopus proprio ſumptu conducere debet prædicatorem dum eſt dubium quorum ſumptu ſit conducendus pro Quadrageſima.
13. Correſtores ciuitatum facere poſſunt etiam renitente Vicario generali, vt ſaltem omnibus diebus Dominicis, & ſolemnibus feſtis populo prædicetur.
14. Prædicandi præceptum non obligat ad vigiliis.
15. Parochia ſua intereſſe tenetur vnusquisque pro audienda prædicatione ſi id commodè fieri poteſt.
16. Parochus admonere debet populum vt diebus Dominicis, & feſtis maioribus frequenter ſuas parochias.
17. Ordinarius non poteſt mulctis, & penis cogere populum ire ad audiendam ſacram Concionem & Miſſam in Eccleſia parochiali.
18. Nullus ſecularis, ſiue Regularis etiam in Eccleſijs ſuorum Ordinum contradicente Epifcopo prædicare præſumat.
19. Regu-

- 19 Regulares non possunt adhortationes ad populum etiam in Ecclesijs suorum Ordinum habere non petita prius benedictione ab Abbate.
- 20 Ordinarij possunt quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem.
- 21 Regulares absque licentia Episcopi predicantes in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt ab Episcopo puniri possunt.
- 22 Episcopus potest interdiceret Regulari, ne predicet etiam non reddita causa.
- 23 Prædicare licet Regularibus in Ecclesijs sui Ordinis Episcopi benedictione petita, licet non obtenta.
- 24 Pueros in singulis parochijs saltim Dominicis & festiuis diebus fidei rudimenta docere debent parochi.
- 25 Absoluendus non est ille, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Ave Maria, Credo, addiscere non curat.
- 26 Ordinarius non potest multis & panis etiam in casu notabilis negligentie cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam.

Pradicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, canones alias super hoc editos, sed sel. rec. Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodando mandat, vt in Ecclesia sua ipsi per se, aut, si legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument: *β in alijs autem Ecclesijs per Parochos, & siue, ijs impeditis, per alios ab Episcopo & impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte diocesis, censentur expedire, & saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis: ζ tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ, & aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, dminamque legem annuncient: & alias, quotiescumque id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, n teneri vnumquemque parochia sue, interesse, vbi commodè id fieri potest ad audiendum verbum Dei. θ Nullus autem secularis, siue regularis, etiam in Ecclesijs suorum Ordinum, & contradicente Episcopo, prædicare præsumat. λ Idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt, & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegijs, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.*

Conc. Carthag. 4. c. 20.
Conc. Rhen. c. 14. c. Episcopus nullam rei. 88. dist.
Supr. sess. 5. de reformat. c. 7. Concil. Arelatenf. 4. c. 10. Concil. Lateran. sub Innoc. III. c. 10. c. inter cetera, de offic. ordin. Concil. Magunt. cap. 25. c. 4. Carthag. c. 24.

Vide Henr. q. in summ. lib. 7. cap. 28. §. 8. Archiep. Bononiensis. p. 2. pag. 3. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 8. verb. Prædicationis. Quirant. in summa Bullarj, verb. prædicator. Marc. Anton. G. ment. in man. Pastorum, cap. 32. Franc. Leo in thesauro fori et les. p. 1. cap. 8. à princip. Fr. Ludovic. Miranda in man. Prælat. tom. 1. quest. 50. art. 5. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 90. Valer. Reginald. in praxi fori pænit. lib. 20. num. 6. verficiorum est, & lib. 18. nu. 118. cum seqq. Armendat. in addit ad recop. legum & auarar. lib. 4. tit. 30. l. 3. de prædicator. S. Scriptura, num. 3. cum seqq. Portel. in dubijs Regularib. verb. Prædicatores, Hieron. Roderic. in compendio quæst. regul. resol. 112. Gauan. in enchirid. Episcop. verb. concio sacra, nouissime Stephan. V. Veyms ad const. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. innotatas, constit. 5. pag. 40. cum seqq. Trullench in Decalog. lib. 3. c. 1. dub. 4. n. 9. & 10. metipsum de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 76. & de offic. & potest. Parochi, c. 14. & supra sess. 5. de reform. c. 2.

2. Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est. De hoc citantur Doctores supra sess. 5. de reformat. cap. 2. Ex commissione tamen Sedis Apost. vel etiam ex proprio instituto posse idipsum Religiosis conuenire, tenet Hieronym. Roderic. d. resol. 112. nu. 1. subdens proprium actum Fratrum Prædicatorum, & aliorum Religiosorum non esse prædicare, sed subuenire Episcopis in prædicationis ministerio, quibus non incumbit prædicare nisi ministerialiter, & citat Fr. Emman. quæst. regul. tom. 3. q. 31. art. 4. ad 2. argum. Stephan. Gratian. d. script. forens. c. 393. à num. 9. ac alios.

3. Vnde posse Episcopum prædicare in quacumque Ecclesia, etiam Regulari suæ diocesis, nec ab vilo posse prohiberi, tenet Gauan. d. verb. concio sacra, nu. 1. attestans sic fuisse decisum per S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 17. Ianuarij 1584.

4. Episcopo prædicanti per se ipsum in sua Ecclesia cum ex proprio munere ad id teneatur, minimè licet, etiam prætextu paupertatis, prætere sibi præstari elemosynam solitam dari Prædicatoribus electis ab Vniuersitate, ita refert decisum Gaant. d. verb. concio sacra, num. 2. Sel. in sel. canon. cap. 23. num. 18. attestans sic fuisse resolutum in Vessana 20. Martij 1621.

7. Quando ipsemet Episcopus prædicat, filere debent alij Concionatores, illisque poterit inhibere vt eo tem-

pore à prædicatione se abstineant, secundum Sel. d. cap. 23. num. 19. vbi refert ita fuisse decisum in Bimurina 2. Martij 1629.

β In alijs autem Ecclesijs per Parochos, &c.] Parochos si per se velint munus prædicationis obire, non debere impediri, refert decisum Egoipse de officio & potest. Parochi, cap. 14. num. 5.

ζ Siue ijs impeditis per alios ab Episcopo.] Nullum igitur etiam à Parocho inuitatum prædicare posse sine licentia Episcopi declarauit Clemens VIII. teste Zypæ. in analytica postremi iuris eccles. enarrat. lib. 3. tit. de Parochis, num. 3. quem refero d. c. 15. num. 8. Et adeo ad Episcopum spectat hanc licentiam concedere, vt Abbates, qui non sunt nullius, non possint dare licentiam Regularibus concionandi in alijs quam suorum Ordinum Ecclesijs, cum hoc spectet ad Episcopum intra cuius diocesis fines existunt. Ita à S. Congr. decisum fuisse refert Rota apud Tambur. in fine tom. 3. de iure Abbatum decis. 45. 46. & 47. vbi etiam late fuit tractatum, an & quando Abbates dicantur nullius, vel esse in diocesi?

Debet enim Parochus licentiam concedere approbatus ab Ordinario prædicandi in sua Parochia, vt asserit decisum Galet. in margarita casuum conscient. verb. Parochus 3. quem refero de officio & potest. Episcopi part. 3. allegat. 76. num. 25.

Parochum, seu Curatum posse dare licentiam viro docto, & noto etiam Regulari, vt bis, vel ter concionetur in sua Ecclesia sine Episcopi approbatione, resoluunt Nauarr. in man. cap. 25. num. 141. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 42. §. 1. num. 3. Hieron. Roderic. d. resolue. 112. num. 4. Ego ipse d. cap. 14. num. 8. in fine. Berti Lucen. in praxi crimin. Regul. cap. 34. de Visitat. Eccles. Parochialis num. 1. verb. Regulares.

θ Impensis eorum, qui eos præstare vel tenentur, vel solent.] Prædicatoris electio pertinet ad Episcopum, & electo ab illo tenetur Vniuersitas elemosynam dare, quam hæctenus præstare consuevit. In Cathedrali vero si Episcopus prætendat communitatem quoque tenei præstare elemosynam, ad ipsum incumbet onus probandi immemorabilem, Sel. d. cap. 23. num. 21. vbi attestatur resolutum in Surrina 10. Martij 1618 & 10. Iulij 1627.

Prædicatori consuetas elemosynas soluere tenetur Vniuer-

6.
7.
8.
9.
10.
11.

- Vniuersitas, nec illi licet eas ad certam paruum quantitatem reducere, Sel. *ubi supra*, attestans ita decifum in *Viterbion. ciuitatis Petula de mense Sepsebris 1620.*
12. Dum est dubium quorum sumptu sit conducendus Concionator pro Quadragesima, debere Episcopum interim proprio sumptu conducere illum, referunt decifum Zerol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. pradicatio, §. 7.* Aloyf. Ricc. in *colleff. decif. colleff. 1776.* Et in *praxi fori eccles. decif. 546. in 1. edit. alias resolut. 468. in 2. edit. Galet. in margariz. a casuum conscient. verb. elemofyna 1. Vgolin. diff. cap. 42. in princip.*
13. *Saltem omnibus Dominicis, &c.*] Correctores ciuitatum facere posse etiam renitente vicario generali, vt saltem omnibus diebus Dominicis, & solemnibus festis populo pradicetur, tradunt Fr. Emman. *quest. regul. tom. 2. quest. 62. art. 19.* Bobadil in *sua politica lib. 2. cap. 18. num. 194.* lit. X. Hieron. Roderic. *d. resol. 112. num. 19.* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 32.*
14. *Tempore autem ieiuniorum, &c.*] Referri tantum ad tempus Quadragesimae, & Aduentus, non autem ad vigiliis in quibus illud pradicandi praeceptum non est, dicit decifum Armendar. in *addit. ad recopilat. legum Nauar. 4. l. 3. de pradicatoribus S. Scriptura, num. 28. Et 29. vbi num. 31. asserit etiam decifum per hoc decretum relinquarbitrio Episcoporum an tempore Quadragesimae, & Aduentus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus pradicetur, refero Ego ipse *d. allegat. 76. num. 30.* nouissimè Stephan. VVeyms *ad constituciones 24. ex antiquo iure desumptas. Et per Concil. Trident. in nouitas. constit. 5. num. 15. pag. 48.* dicit decretum hoc non esse intelligendum de omni tempore ieiunij, nec etiam de aduentu, cum hodie Aduentus non dicatur proprie tempus ieiunij, sed dumtaxat de tempore ieiunij Quadragesimalis, eoque sine admittendum non esse punctum inter partem ieiuniorum, & partem Quadragesimae, sed vtramque coniungendam absque distinctione, ita vt tempus Quadragesimae intelligatur, quod est proprie tempus ieiuniorum, non etiam quodlibet aliud tempus ieiunij.*
15. *Teneri vnumquemque parochiae suae, &c.*] Pro audienda predicatione teneri vnumquemque Parochiae suae interesse, si id commodè fieri potest, per hoc decretum tradunt Zerol. *d. verb. pradicatio, §. 4.* Soar. *de Religione, tom. 1. lib. 2. cap. 16. num. 6.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 3. §. 7. Et lib. 12. cap. 29. 1. vers. deinde.* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 34. d. cap. 14. num. 11.* Stephan. VVeyms *d. loco num. 16.* At diuersimode omnes, hac de re agentes loquuntur, nam Fr. Emman. *quest. Regul. tom. 1. quest. 43. artic. 7.* id intelligit quando in monasterijs non pradicatur. Azor. *d. lib. 7. cap. 3. quest. 7.* aliter de sacris Concionibus, vel de Euangelio, quod in diuino Missae officio recitatur, vel cantatur, intelligit. P. Suar. *ad 3. p. D. Thoma disput. 88. sect. 2.* ita ait. Illa obligatio si in rigore sumatur, pro obligatione praecepti, non est absoluta, sed supposita commoditate (vt Concilium loquitur) & doctrinae necessitate, sine qua praeceptum affirmatiuum non solet obligare, quando lex ipsa tempus non determinat, &c. Verum Theophil. *Parochor. p. 1. art. 4. cum seqq.* multis probare intendit, audire verbum Dei in Parochia praeceptum esse, & id desumit ex verbo teneri, hic posito, sed demum concludit quod hodie vsus obseruat vt quisque extra Parochiam suam. Concionem audire valeat. Addit idem Suar. *de Relig. tom. 1. lib. 2. de diebus festis cap. 16. num. 10.* Concilium non loqui de obligatione, quae descendat ex praecepto Ecclesiae, sed ex lege charitatis, qua quis tenetur habere curam animae suae, non solum adhibendo media simpliciter necessaria, sed etiam vtilia, quale saepe est concionem audire, & ita illa obligatio non pertinet ad praeceptum aliud quod Ecclesiae.
16. Et Parochum admonere debere populum vt diebus Dominicis, & festis maioribus frequentet suas Parochias, excommunicandum tamen non esse si monitioni non paruerit, testatur decifum Armendar. *diff. 1. 3. de pradicatoribus, Sacra Scriptura, numero 35.* quem refero *diff. capitulo 14. numero 12.* Stephan. VVeyms *diff. loco numero 16. & alij,* quorum meminit Theophyl. *Paroch. part. 2. art. 17.* Ego ipse *d. tract. de Parocho, part. 1. cap. 14. numer. 12.* Nec etiam Ordinarium posse mulctis, & poenis cogere populum ire ad audiendam sacram Concionem, & Missam in Ecclesia Parochiali, referunt decifum Zerol. *p. 2. verb. Parochia pag. 3. mibi 82.* Hieron. Roder. in *compendio quest. Regul. resol. 112. num. 11. in fine.* Stephan. VVeyms *d. conf. 5. in fine.*
17. Nullus autem secularis, siue Regularis, &c.] Vide Henric. in *summa lib. 7. cap. 28. §. 8.* Zerol. *d. verb. pradicatio, §. 3.* Fr. Emman. *quest. regul. tom. 3. g. 32. art. 5.* Aloyf. Ricc. in *decif. curie Archiep. Neapol. decif. 219. nu. 5. p. 2.* Fr. Ludou. Miranda in *man. Pralat. tom. 1. quest. 50. art. 3. concl. 1.* vbi de intellectu.
18. Regulares non possunt adhortationes ad populum etiam in Ecclesijs suorum Ordinum habere, non petita prius benedictione ab Abbate, vel eo contradicente quatenus sit nullius, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeat. Verum si Regulares contrafecerint, non ab Abbate, sed a suis superioribus Regularibus sunt puniendi, ita Sel. *d. e. 23. num. 27.* attestans sic fuisse decifum in nullius provincia Rauennaten. 15. Septembris 1629.
19. *Contradicente Episcopo.*] Quamuis in hoc cap. solum nominetur Episcopus, non autem alij Praelati, tamen possunt Ordinarij, quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem, si ita ipsius expedire videbitur; ita Sel. *loco proximo citato,* referens quoque decifum in *d. nullius provincia Rauennaten.*
20. *Pradicare praesumat.*] Regulares absque licentia Episcopi pradicantes in Ecclesijs, quae suorum Ordinum non sunt, a suis superioribus Regularibus, non verò ab Episcopo puniendos esse, referunt decifum Portel. in *duo. regul. verb. Pradicatores, num. 1.* Hieron. Roder. *d. resol. 112. num. 3.*
21. Sed nouissimè Gregorius X V. in *sua Constit. incip. Inscrutabili, sub dat. Nouis Februarij 1622.* contrarium statuit his verbis, *Ac demum habeat Episcopus tanquam dicta Sedis delegatus auctoritatem coercendi ac puniendi quoscumque exemptos tam seculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, quae suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, pradicare praesumpserint.*
22. Postea Episcopum interdiceret Regulari, ne pradicet virtute huius decreti, etiam non reddita causa, resoluunt, decifumque referunt Franc. Leo in *thesauro fori eccles. p. 1. c. 8. num. 9.* Piafec. in *praxi Episc. p. 2. c. 3. num. 41. vers. si item,* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 28.*
23. S. D. N. Vrbanus VIII. per suas litteras in forma Breuius directas Eminentissimo D. meo Cardinali de Sandoual. Episcopo Giennen. *sub dat. 30. Ianuarij 1629.* hac de rita rescripsit. *Ad hac quod in eiusdem praesertis litteris dicitur, Regulares non posse verbum Dei pradicare sine Episcopi licentia, id locum sibi vendicare in ijs tantum Ecclesijs, quae sui Ordinis non sunt, cum in alijs Ecclesijs sui Ordinis sufficiat Episcopi benedictio petita, licet non obtenta, ita tamen vt si Episcopus non modo benedictionem simpliciter non concesserit, verum etiam Regularibus prohibuerit quominus pradicent, tunc illo contradicente in sui quidem Ordinis Ecclesijs liceat illis pradicare, quemadmodum S. Trident. Concilij decretis salubriter est cautum. Quod si Regulares siue in confessionibus audiendis, siue in pradicando aduersus ea, quae superius declarauimus, quoquomodo deliquerint, in vim eandem praesertarum litterarum ab Episcopo Giennen. coerceri, & puniri possint etiam censuris ecclesiasticis, &c.*
24. Idem etiam saltem Dominicis, &c.] Vide Archiepiscop. Bonon. *p. 2. sub tit. de doctrina Christiana pag. 9. cum seqq.* Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verb. doctrina Christiana.* Petr. de Ledesma in *summa p. 1. ad finem, in tract. de la doctrina Christiana.* Lud. Beia *respons. casuum conscient. p. 3. casu 27. vers. tandem,* Possuin. *de offic. Curati c. 4. de doctrina Christiana.* Fusc. *de visitat. lib. 1. c. 4. nu. 17. Et lib. 2. c. 3. n. 12.* Aloyf. Ricc. in *decif. Curia Archiepisc. Neapolit. p. 1. decif. 22. nu. 2. in fine,* in qua decisione refert fuisse suspensum ab officio suae curae quendam Parochum per sex menses, eo quod rudemta Fidei suos Parochianos non docebat. metipsum de officio & potest. Episcopi. *p. 3. alleg. 76. nu. 37. cum seqq. Et de officio*

et potestate Parochi, cap. 15. Ad huius præclari instituti maiorem observationem emanavit constitutio Pij V. incip. Ex debito pastoralis officij, sub die 6. Octobris 1572. quam refert Platæc. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 19. & Ego ipse d. cap. 15. num. 8.

25. Absoluendum non esse illum, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Ave Maria, Credo, & decem præcepta addicere non curat, resoluit Ludon. Beia loco proxime citato, subdens quod postquam sic ignorans pro vitiis elaborat, ut hæc memorie tradat, & nec verbum unum retinere potest, dummodo tamen credat singulos articulos quando sibi proponuntur à ministris Ecclesiæ, & fiat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere quando interrogatur, & de præceptis Deum, intendens saltem virtualiter ad ea, quæ in oratione Pater noster continentur, absolui tunc poterit; si enim articulum fidei, diuinorumque præceptorum, & orationis Dominicæ substantiam iudis intelligat, fatis est, etiam si verba non percipit, ut ex Lop. Emman. Sâ, & Valent. tradit Andr. Victorel. in notis ad Possesin. de officio Curati cap. 4. vers. si articulorum, & resoluunt Azor. institut. moral. part. 1. lib. 8. cap. 7. quæ. 5. Filliuc. in quæst. moral. tom. 2. tract. 22. cap. 2. num. 37. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 3. num. 19. Bonacina de legib. di-

sp. 3. quæst. 6. punctio 2. num. 14. Sout. de fide, disput. 13. sect. 5. num. 8. Ego ipse d. cap. 15. num. 5. Trullench in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub. 4.

Ordinarium non posse multis, & pœnis, etiam in casu notabilis negligentia, aut contumacia, cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam, etiam si hoc fieri noluerint in oppidis, villis, & alijs locis extra civitatem refert decimum Zerol. dict. verb. Doctrina Christiana §. 3. subdens Conc. in præsentibus, ibi, etiam per censuras ecclesiasticas compellens loqui de compulsionibus illorum, quorum interest eam docere, & non de compulsionibus puerorum, seu parentum ipsorum. Sed verum esse dicere his nostris temporibus (prout in Hispania vsu receptum est) posse Præfulem censuris compellere subditos, ut doctrinam Christianam discant, & Parochos, ut eam doceant, aduertunt Perez ad l. 1. vers. alius etiam, tit. 1. lib. 1. ordin. pag. 19. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 88. num. 3. Campan. in diuersis viri Canon. rub. 11. cap. 14. num. 8. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 300. Ego ipse d. alleg. 76. num. 38. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 11. cap. 12. quæ. 27. resolut. 2. quæstionis. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 1. difficult. 4. num. 6. Filliucius in quæstion. moral. tract. 22. cap. 2. num. 54. Trullench in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub. 3. num. 22. in fine, & dub. A. num. 8. & 9.

Causæ criminales grauiore contra Episcopos à solo Papa cognoscantur, & terminentur; ali- quando tamen causæ disquisitionem Metropolitanis committit, qui solam facti instru- ctionem facient, & ad Sanctissimum mittent; minores criminales cognoscantur à solo Concilio Prouinciali.

C A P V T V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Causæ graues, & grauiore quæ dicantur.
- 3 Causa hæresis in Episcopo referuatur Papæ.
- 4 Episcopi hæretici non possunt ab Inquisitoribus fidei puniri.
- 5 Papa solum potest deponere Episcopos.
- 6 Suffraganeus Episcopus titularis, qui obtinet digni-

tatem in Cathedrali, subest cum alijs Canonicis vi- sitationi sui Episcopi.

7 Causæ ciuiles, & criminales minores Episcoporum in Concil. tantum Prouinciali cognosci & termi- nari possunt.

8 Conc. Prouinciale non potest formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopos.

Causæ criminales ^a grauiore contra Episcopos, ^β etiam hæresis, quæ abfit, quæ depositio- ne, aut priuatione dignæ sunt, ^γ ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si eiusmodi causa, quæ necessariò extra Romanam Curiam sit committen- da: nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec vnquam plus his tri- buat, quam vt solam facti instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant: ^b referuata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cætera aliàs sub sel. rec. Julio III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ inci- pit, Qualiter & quando: quam sancta Synodus in præsentibus innouat, ab omnibus obseruetur. ^c Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum Prouinciali cognoscantur, & terminentur, vel à deputandis per Concilium Prouinciale.

^a Vide Cœc. Sardic. c. 3. c. ad abolendâ. & c. exco- m- nicamus. 9. damnati ve- ro. de hære- & c. quo iu- re. 8. dist. ^b Supra sess. 13. de refor. cap. 6. 7. & 8. exte de accus. c. 1. Lateran. cap. 8. & De- cretal. lib. 5. tit. 16. 14.

^f Vide Archieph. Bononien. par. 4. pag. 268. cum seqq. Nauar. conf. 1. in antiq. aliàs conf. 2. in nouis, de foro comp. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 1. Henric. in sum. lib. 31. cap. 5. §. 2. Salzed. ad Bernard. in præf. c. 124. lit. A. Sbroz. de officio vicary lib. 2. quæst. 59. num. 1. & 2. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 1. quæst. 10. num. 40. Stephan. Gratian. di- scipl. forens. cap. 169. num. 15. Vgolin. de officio Episcopi c. 2. §. 2. n. 2. vers. vnde dicitur, Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 10. à n. 5. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapolit. p. 4. decis. 142. & in praxi rerum fori Eccles. p. 4. resolut. 490. cum seqq. Nouar. in singul. Canon. conclus. 90. nouissimè Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innotatas, consil. 26. pag. 231. cum seqq. vbi dicit in- nouari e. qualiter & quando, de accusat. per decretum Cœ- cilij in præsentibus, & vnum ac alterum multipliciter decla- rat. Anguan. de legib. lib. 2. controu. 26. num. 20. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 112. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 41. num. 5. vbi dicit hoc decretum intelligend- um esse de Episcopis residentibus, qui etiam ex causa

atrocissima hæresis, aut læsæ maiestatis minimè citari possunt ad personaliter comparandum per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Cardina- les, nisi expressa ac speciali commissione manu Papæ signata, quod etiam tradit Erasim. à Cochier de iurisdict. ordin. in exemptos part. 1. quæst. 41.

^a Grauiore.] Quæ autem dicantur causæ graues, & grauiore, vide Læli. Jordan. in tract. de Episcoporum causis maioribus, & rerum capitalium ad Papam deferendis cap. 1. & 2. Menoch. de arbit. casu 166.

^β Etiam hæresis.] Causam hæresis in Episcopo referuati Papæ per hunc text. tenent Penia in direct. Inquisitor. p. 3. commento 77. F. Emman. q. regul. tom. 2. q. 81. art. 1. vers. ad- uertendum tamen. Et procedere, quamuis Episcopus sit titularis, obseruant Molin. de iustit. tract. 5. disp. 28. nu. 19. & Illustrif. D. meus Roderic. à Cunha de confessoribus solici- tantibus mulieres in Confessione q. 1. 2. n. 7. princ. Ioan. Sanci. in sel. disput. 28. num. 19. Trullench in Decalog. lib. 1. c. 3. dub. 18. num. 78.

Episcopos